

HERMETISMUS – ZÁKLAD EZOTERICKÝCH NAUK

**TAJNÉ UČENÍ EGYPTSKÉHO MISTRA
VŠECH MISTRŮ HERMA TRIMEGISTA,
ZAKLADATELE ASTROLOGIE A
OBJEVITELE ALCHYMIE**

KYBALION

Jitka Třešňáková

Hlavní ezoterické a okultní učení vzešlo ze starověkého Egypta, kde se nacházela největší mystická lóže a odkud pocházeli slavní adepti a mistři, jejichž velikost doposud nikdo nikdy nepřekonal. Toto učení již po několik tisíciletí velmi silně ovlivňuje filozofie všech ras a národů.

Na světě neexistuje žádná jiná část okultních nauk, která by byla tak pečlivě strážena jako fragmenty hermetického učení, jež přestálo desítky století od doby, kdy žil jeho velký zakladatel Hermes Trimegistos.

Trimegistos nazývaný Mistr mistrů přebýval v Egyptě v čase, kdy se současná lidská rasa nacházela ještě v plenkách, takže původ všech hlavních a základních prvků ezoterického učení všech národů lze vystopovat právě u něho. Dokonce i nejstarší indické doktríny mají bez pochyby své kořeny v hermetickém učení. Trimegistos se stal otcem okultní moudrosti, zakladatelem astrologie a objevitelem alchymie. Jeho jméno bylo uctíváno ve všech starobylých zemích a jeho synonymem se stalo pojmenování Pramen moudrosti.

Hermetismus jako původ všech ezoterických nauk tvoří strukturovaný celek.

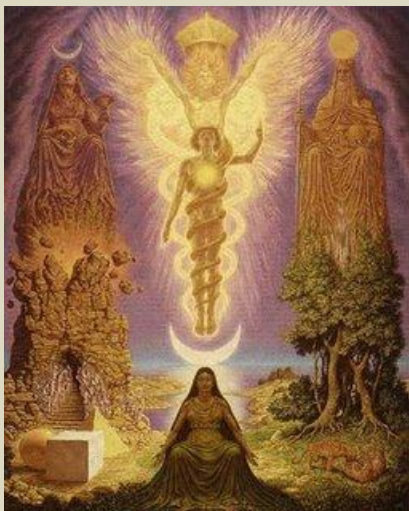
Pokud bychom ho chtěli charakterizovat, mohli bychom mluvit především o ezoterismu, jímž rozumíme vnitřní, skryté, popřípadě i utajené vědění, k němuž vede cesta přes zasvěcení, změnu mysli a života; jeho jazykem jsou zejména symboly a obrazy (podobenství).

Hermetismus by pak byl západním ezoterismem v linii, již bychom mohli schematicky naznačit slovy antika–judaismus–křesťanství–renesance–západní novověk. V jistých obdobích, např. v 19. století, byl pro tuto disciplínu preferován výraz okultismus (od lat. occultus – skrytý). I když můžeme pojednávat jednotlivé hermetické nauky a umění odděleně, musíme si být vědomi toho, jak jsou propleteny: například mág naplánuje významný evokační rituál na astrologicky vhodnou dobu a použije přitom kabalistické symboly.

Hermetismus jako styčný bod všech náboženství

Pozoruhodným znakem hermetismu je jeho náboženská neutralita – v západní kultuře může být rozvíjen v rámci křesťanství, judaismu i nenábožensky pojmávaného panteismu, a stejně tak může být přítomen i v novopohanských proudech, například v kemetismu.

Veškerý hermetismus je svou povahou tolerantní a prostý jakýchkoli strnulých přesvědčení.

Ten, kdo studuje komparativní religionistiku, potvrdí vliv hermetického učení v každém náboženství, které lidstvo zná. Nezáleží na tom, zda tato náboženství již zanikla či se nacházejí v plném rozpuku. Navzdory vzájemně si odporujícím prvkům působí mezi nimi hermetická nauka jako styčný bod a vytváří mezi nimi jistý soulad.

Principy hermetismu

Za součásti hermetických nauk jsou pokládány alchymie, astrologie, magie, kabala a teozofie.

Hlavní principy hermetismu jsou zpravidla shrnovány do několika takzvaných pravd, které v rámci hermetismu podléhají neustálé reinterpetaci jako: „Jednota všech věcí“, „Bůh je vše“ a „Bůh je uvnitř všeho“.

Zde je sedm hermetických zákonů, na nichž je vystavěna celá hermetická filozofie a jejich stručný popis vycházející z *Kybalionu* (kniha *Kybalion – Studie o hermetické filosofii starého Egypta a Řecka* vyšla u nakladatelství Eugenika)

1. **Zákon mentalismu:** „Absolutno je mysl. Vesmír v sobě zahrnuje duševní podstatu.“
2. **Zákon shodnosti:** „Jak nahoře, tak dole, jak dole, tak nahoře.“
3. **Zákon vibrací:** „Nic se nenachází v klidu, vše se pohybuje, vše vibruje.“
4. **Zákon polarity:** „Všechno je podvojně, vše má dva póly, vše má svůj opak. Podobné a nepodobné věci jsou stejné, protiklady mají tutéž podstatu a liší se pouze formou. Protipóly se setkávají, každá pravda je jen polopravdou a všechny paradoxy lze vyřešit.“
5. **Zákon rytmu:** „Všechno přitéká a odtéká, vše má svůj příliv a odliv, vše stoupá a klesá. Pohyb kyvadla se projevuje ve všech věcech. Míra zhoupnutí doleva. Rytmus má vyrovnávací vliv.“
6. **Zákon příčiny a následku:** „Každá příčina má svůj následek a každý následek svou příčinu. Vše se děje v souladu se zákonem. Náhoda je jen nerozpoznaný zákon.“
7. **Zákon pohlaví:** „Vše má pohlaví, vše má svůj mužský a ženský aspekt. Existence pohlaví se projevuje na všech úrovních.“

Již citovaná a známá teze o analogii světa „nahoře“ a světa „dole“ vyjadřuje základní myšlenku hermetismu, totiž analogii makro a mikrokosmu: člověk je svět v malém, svět je druhem organismu, který žije analogicky životu člověka. Svět zahrnuje substancialitu trojího druhu: duchovní, duševní (pojem duševního je tu však chápán širěji než v akademické psychologii, spíše ve smyslu oživujícího činitele) a tělesnou.

Šíření hermetického učení

V průběhu času a století vždy existovalo několik stoupenců, kteří nepřetržitě pečovali o původní Hermovo učení a starali se o jeho počáteční ryzost. V souladu s hermetickou tradicí odmítali řady nezralých studentů a uchovávali pravdy pouze pro pár výjimečných, jež byli připraveni jim porozumět a osvojit si je. Pravdu si ústně předával nevelký počet lidí. Tito lidé nikdy nevyhledávali masové uznání ani zástupy přívrženců, neboť dobře vědí, jak málo žije v každé generaci lidí, jež jsou na pravdu připraveni.

Pokud jde o předávání slov „pravdy“ lidem, kteří jsou připraveni, řídili se tito zasvěcenci vždy duchem původní Hermovy nauky. *Kybalion* toto učení popisuje takto: „Jsou-li uši

studenta zralé slyšet, objeví se ústa, jež je naplní moudrostí. Ústa moudrosti promluví jen k chápacím uším.“

Smaragdová deska

Za jediné původní dílo Herma Trismegista je pokládána takzvaná Smaragdová deska.

Poznámka: nikdy by se uprostřed věty neměla vyskytnout zkratka ☺. Všechny legendy o jejím nálezu se shodují v tom, že byla nalezena v Hermově hrobě v rukou jeho mrtvolky. Nebyla patrně vyryta ve smaragdu, ale v desce ze zeleného skla, které staří Egyptané vyráběli. Akademická věda nepojala tento literární skvost do souboru hermetických spisů pro jeho problematický původ. Hermetikové jej však, jak již bylo uvedeno, pokládají za jediné autentické Hermovo dílo. Je to jen soubor dvanácti tezí, v nichž je však shrnuta celé doktrína hermetismu. Obsah Smaragdové desky je prostoupen duchem staroegyptského ezoterismu. Závěrečná proklamace Smaragdové desky – „proto jsem byl nazván Hermem Trismegistem, maje tři části filosofie celého vesmíru“ – naznačuje mimo tridivinitu také tři oblasti hermetického vědění: magii, alchymii a astrologii. To jsou tři klasické hermetické nauky, z nichž se historicky vydělily další oblasti, například z alchymie spagyrie, z magie různé formy divinace atd. Prapůvodní vědou hermetismu byla patrně magie přinášející poznání o skrytých silách a o vztazích mezi nimi. Její původ je legendární:

1. magii naučili „lidské dcery“ andělé sestoupivší z nebes na horu Hermon (Henochova kniha)
2. magické vědomí bylo přirozeným stavem člověka mytických dob (hypotéza „třetího oka“)
3. magie je pozůstatkem věd zaniklé kultury (hypotéza Atlantidy)

Hledači pravdy v historii

Z Evropy byli v různých časech vysíláni do Egypta takzvaní hledači pravdy, aby studovali antická svědectví. Předně to byl Petosiris, žijící kolem roku 500 před Kristem, dále Bytis a Manetho.

Výmluvná svědectví poskytují jimi přiblížené egyptské texty. V první řadě to jsou vyprávění o stvoření světa, která jsou zcela totožná s tím, jak je popisuje hermetismus, a později v silně zkrácené podobě i Bible.

Dále se ukazuje, že hermetické jsou i všechny ostatní neadministrativní texty. Jejich mnohdy zdánlivá nesrozumitelnost je způsobena pouze tím, že pochopitelně vycházejí ze způsobu myšlení starých Egyptanů, které bylo ryze holistické, a nikoli fragmentární, jež bylo vlastní Řekům i nám.

Petosiris a jeho následovníci tedy nepřekládali konkrétní duchovní texty v konvenčním slova smyslu, ale hlavně jejich poselství převáděli do zcela jiného způsobu myšlení. Můžeme proto říci, že hermetismus je transformovanou egyptskou filozofií!

Celá ta nesrozumitelná změť egyptských textů a vyobrazení tak dostává smysl a před námi se vynořuje duchovnost skutečně ohromující hloubky.

Zároveň se tím vyjasní i problém, věřili-li Egyptané v jednoho či více bohů (tato debata se vede již sto let) a věřili-li v reinkarnaci, což dosud většina egyptologů odmítala.

Hermetismus je ryze monoteistický systém (*Poznámka: 7. nepravý pád se používá pro PŘECHODNĚ, nikoli trvalé věci ☺*), který je založen na učení reinkarnace. Egyptané sice hovořili o mnoha „bozích“, ale při bližším pohledu se ukazuje, že to pro ně byli jen aspekty jediného boha, které nazývali Átum – tedy Nic. Je to velmi případné jméno, které zvolil, protože by mu jinak museli dát všechna jména světa. Důvody vysvětlují právě hermetické

texty. Pokud jde o reinkarnaci, zde jsou Egyptská kniha mrtvých i další „zádušní spisy“ natolik otevřené, že je to zcela zjevné.

Novodobá historie hermetismu

Začíná ve Florencii na dvoře Cosima de Medici, který se rozhodl obnovit znalosti antického světa, a zejména Egypta, a proto v roce 1439 založil po Platonově vzoru Akademii. V ní shromáždil sbor překladatelů z řečtiny. Pověřil agenty, kteří začali pátrat po cenných dílech minulosti. Ti přivezli rukopis, jenž obsahoval text *Poimandera* a některých dialogů, které dnes tvoří součást *Corpus hermeticum*.

Vydání *Poimandera* v roce 1463 se stalo pro Evropu zjevením a kniha vyšla v mnoha vydáních v latině i v národních jazycích. Podnítila myslitele natolik, že se renesance stala skutečně věkem rozumu a začala se v ní pomalu rozvíjet věda.

Tehdy platila absolutní autorita Bible jakožto poselství diktovaného samotným Bohem; každý čtenář hermetických děl však musel zaznamenat, že obsahují texty pozoruhodně shodné se Starým i Novým zákonem.

Druhá strana mince

Vše, čeho se člověk zmocnil, ať to byly věci či poznatky, bylo vždy jedinci zneužito k uspokojování jejich egoistických cílů. To platí i pro hermetismus, jehož poznatky jsou proto stráženy tajnými řádami a zahalovány clonou tajemství. A tak se z alchymie vyvinuly pokusy o zhotovování zlata a životních elixírů, z astrologie nízké hadačství a z magie přízemní čarodějnictví. Z legendárního sdružení pravých rosekruciánů, k nimž vedle R. Fludda a M. Maiera patřilo jen několik dalších, se vyvinuly nepravé rosekruciánské řády čítající dnes stovky a tisíce členů, jimž jejich vůdcové slibují za celkem slušný poplatek získání nadpřirozených sil od mimořádné pohlavní potence až po výjimečnou potenci tvůrčí, která jim přinese slávu a peníze. Touha člověka po transcendenci, věčná a neukojitelná faustovská touha, je bohužel také dobrým obchodním artiklem. A tak je dnes za ezoterismus vydáván kdejaký literární brak a kdejaká pověrečná praktika. Vznešená věda staroegyptských mágů byla zprofanována jako máloco jiného.

Materialistickým postojem a podvodem tak někteří alchymisté zprofanovali jednak alchymii a s ní i všechny poctivé badatele, a jednak hermetismus, který dodnes nese nálepku něčeho neseriózního. Je pravděpodobné, že mnozí z nich dostupné hermetické texty ani neznali.

Poselství hermetismu

Hermetismus objasňuje mnohé z toho, co Mistři Egyptané dělali a oč usilovali, a obsahuje řadu pozoruhodně pokročilých vědeckých poznatků.

I když je to pouhý odlesk egyptských předloh, je jeho duchovní síla natolik mocná, že se několikrát v průběhu dějin osvědčila jako síla, jež je schopná působit při vzniku civilizací. Doufejme, že když je nyní řada těchto textů k dispozici i v češtině a ve slovenštině, přispěje to ke zduchovnění společnosti. Záleží na každém z nás.

Jako jeden z poslů egyptského hermetismu je v současné době v Evropě i v Americe známá a uznávaná italská terapeutka *Ida Di Donato*, která na svých seminářích umožňuje formou vlastních zážitků každého ze zúčastněných náhled do těchto tajných nauk. Více se o Idě Di Donato i jejím připravovaném semináři dozvíte v příštím čísle a na www.inspirala.cz.

Knihy *Kybalion - Studie o hermetické filosofii starého Egypta a Řecka* vyšla v nakladatelství **Eugenika**. V duchu hermetické tradice jsou její autoři anonymní. *Kybalion* je základní knihou pro všechny studenty mystických nauk. Toto jedinečné dílo se nezabývá podrobným

rozborem hermetického učení *Kybalionu*, ale spíše předkládá jeho základní fungující principy a praktické rady pro jejich aplikaci do reality života.

Knihu najdete na – **www.eugenika.sk**
